

Haapsalu Kunstikool

PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

2025

SISUKORD

1.	ÜLDOSA.....	3
1.1.	Põhiõppe õppe-eesmärgid.....	3
1.2.	Õppekava põhimõtted	3
1.3.	Õppetöö korraldus.....	3
1.4.	Sisseastumiskatsed	4
1.5.	Astmed	4
1.5.1.	Noorem aste I-II kursus.....	4
1.5.2.	Vanem aste III-IV kursus	4
1.6.	Haapsalu tunnijaotuskava	5
1.7.	Avatud stuudio ehk osaline õppeaeg.....	6
1.8.	Ridala osakond.....	6
1.9.	Ridala tunnijaotuskava.....	7
1.10.	Hindamine.....	7
2.	AINEKAVAD	11
2.1.	Joonistamine	11
2.1.1.	Õpetuse eesmärgid	11
2.1.2.	I õppeaasta.....	11
2.1.3.	II ja III õppeaasta.....	13
2.1.4.	IV õppeaasta.....	16
2.2.	Maalimine	17
2.2.1.	Õpetuse eesmärgid	17
2.2.2.	I õppeaasta.....	17
2.2.3.	II õppeaasta	17
2.2.4.	III õppeaasta	18
2.2.5.	IV õppeaasta.....	19
2.3.	Kompositsioon	19
2.3.1.	Õpetuse eesmärgid	19
2.3.2.	I õppeaasta.....	20
2.3.3.	II õppeaasta	22
2.3.4.	III õppeaasta	22
2.3.5.	IV õppeaasta.....	23
2.4.	Vormiõpetus.....	24
2.4.1.	Õppe eesmärgid.....	24
2.4.2.	I õppeaasta.....	24
2.4.3.	II õppeaasta	26
2.4.4.	III õppeaasta	27
2.4.5.	IV õppeaasta.....	31
2.5.	Kunstiajalugu	32
2.5.1.	Õpetuse eesmärgid	32
2.5.2.	III õppeaasta	32
2.5.3.	IV õppeaasta.....	33

1. ÜLDOSA

Haapsalu Kunstikooli õppekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö kooli õpperühmades (kaasa arvatud Ridala osakonnas). Õppekava on välja töötatud arvestades iga õppeastme ja kooli võimaluste omapära. Dokument määrab kindlaks õppe-eesmärgid, õppekava põhimõtted, korralduse, astmelise jaotuse, katsed, hindamise põhimõtted ning nõuded õppeetappide ja kooli lõpetamise kohta.

1.1. Põhiõppe õppe-eesmärgid

Põhiõppe ülesandeks on kunsti- ja üldpädevuste omandamise toetamine, laste ja noorte loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine ning professionaalseks kunstiõppeks vajalike oskuste andmine.

Lisaks eeltoodule on põhiõppe eesmärgiks haritud ja loomingulise isiksuse kujundamine, kellel on:

- iseseisev ja loov mõtlemine;
- õpimotivatsioon, töökultuur, -harjumused ja -vilumused;
- oskus eesmäärke seada ning püstitatud eesmärkide saavutamiseks aega, vahendeid ja võimalusi kasutada;
- hea meeskonnatööoskus;
- vastutus oma tegevuse tulemuste eest.

1.2. Õppekava põhimõtted

Kõigil on võrdne võimalus kunstialase eelprofessionaalse hariduse omandamiseks. Ainekavad ei kohusta õpetajat vahendite, materjalide ega tehnika valikul, vaid annavad oskuste arendamiseks suunad ja tasemenõuded.

Antud õppekava sisaldab vastavalt olemasolevatele tingimustele valikuvõimalusi erinevate tehnikate ja meetodite õpetamiseks, mille valiku teeb õpetaja vastavalt oma pädevustele ja eesmärkidele. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse vanuselisi ja individuaalseid iseärasusi. Kunstiainete õppes on õppeained omavahel tihedalt seotud ja õpilase areng sõltuvuses tehniliste ja vaimsete omaduste arendamise ajastamisest.

1.3. Õppetöö korraldus

- Õppetöö alusdokument on põhiõppe õppekava.
- Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab järgmise kalendriaasta 31. augustini.
- Õppeaasta arvestusühikud on õppetund, õppepäev, õppenädal ja poolaasta.
- Õppeaasta jaguneb kaheks poolaastaks.
- Koolivaheajad ühtivad üldhariduskooli õppeaasta koolivaheaegadega.

1.4. Sisseastumiskatsed

Põhiõppe I kursusele võetakse sisseastumiskatsete alusel vastu uusi õpilasi vanuses 11-12 eluaastat. Eelkooli vanema astme läbinud 11-12aastased õpilased viiakse üle I kursusele õppenõukogu otsusel sisseastumiskatseteta.

Katsed toimuvad augustikuu lõpus. Õpilasel palutakse kaasa võtta 5 vabas vormis tehtud tööd. Kohapeal õpetaja vestleb kandidaadiga ja/või annab lisaks joonistamis-, maalimis- või vormiõpetuse ülesande.

1.5. Astmed

1.5.1. Noorem aste

- Õppeaeg 2 aastat (alates 2025 sisseastujatel ja Ridala osakonnas 3 õppeaastat)
- I kursusele võib vabade kohtade olemasolul vastu võtta õpilasi sisseastumiskatsete tulemusena kuni 30. septembrini. Õppenõukogu otsusel ja vabade kohtade olemasolul võib õpilasi vastu võtta ka hiljem. Sellisel juhul arvatakse nad küll I kursuse nimekirja aga otsuse kursuse läbimise kohta teeb õppenõukogu õppeaasta lõpul.
- Õppetöö toimub tunniplaani ja tunnijaotuskava alusel, erinevates õppeainetes: joonistamine, maalimine, kompositsioon, vormiõpetus, kunstiajalugu (Haapsalus 5 aastase õppe korral alates II kursusest).
- Kursuse lõpetamiseks peab õpilane olema läbinud õppekava ettenähtud mahus ja sooritama arvestused kõikides õppeainetes positiivsetele tulemustele.
- Erandkorras on õpilasel võimalik kahe kursuse õppekava läbida ka ühe aastaga. Otsuse kursuse läbimise kohta teeb õppenõukogu kursuse juhendaja ettepanekul õppeaasta lõpul.
- Põhiõppe noorema astme lõpetamiseks peab õpilane olema läbinud õppekava ettenähtud mahus, sooritama arvestused kõikides õppeainetes positiivsetele tulemustele ja esitama ning esitlema tasemetöö oma valitud õppeaines.
- Õpingutulemused fikseeritakse mitteeristava hindegas (arvestatud/mittearvestatud) ja kirjaliku tagasisidega õpiväljundite saavutamise kohta Stuudiumis.

1.5.2. Vanem aste

- Õppeaeg 2 aastat.
- Kooli noorema astme läbinud ning arvestused ja tasemetöö positiivsele tulemusele sooritanud õpilased viiakse üle III kursusele (alates 2025 sisseastujad ja Ridala osakonnas IV kursusele).
- Õppetöö toimub tunniplaani ja tunnijaotuskava alusel, erinevates õppeainetes: joonistamine, maalimine, kompositsioon, vormiõpetus, kunstiajalugu ja digipädevused kunstis.

- Kursuse lõpetamiseks peab õpilane olema läbinud õppekava ettenähtud mahus ja sooritama arvestused kõikides õppeainetes positiivsetele tulemustele.
- Kooli vanema astme lõpetamiseks peab õpilane olema läbinud õppekava ettenähtud mahus ja sooritama arvestused kõikides õppeainetes positiivsetele tulemustele.
- Õpingutulemused fikseeritakse mitteeritava hindegas (arvestatud/mittearvestatud) ja kirjaliku tagasisidega õpiväljundite saavutamise kohta Stuudiumis.
- Kunstikooli lõputunnistuse saamiseks tuleb sooritada eksam kunstiajaloo tundmises ja esitada ning esitleda lõputöö õpilase poolt valitud õppeaines.

1.6. Haapsalu tunniarvustuskava

Kursuste lõikes on kuni 2024. aasta sisseastujateni Haapsalu nädala tunniarvustuskava järgmine (akadeemilised tunnid):

Õppeaine	I kursus	II kursus	III kursus	IV kursus
Joonistamine	3	3	4	4
Maalimine	3	3	3	3
Kompositsioon	3	3	3	3
Vormiõpetus	2	2	2	2
Kunstiajalugu			2	2
KOKKU tunde nädalas	11	11	14	14

Alates 2025. sisseastujatest on õpe viieaastane ja tunniarvustuskava on järgnev (akadeemilised tunnid):

Õppeaine	I kursus	II kursus	III kursus	IV kursus	V kursus
Joonistamine	2	2	3	3	3
Maalimine	2	2	2	3	3
Kompositsioon	2	2	2	2	2
Vormiõpetus	2	2	2	2	2
Kunstiajalugu		1	1	1	
Digipädevused kunstis					1
KOKKU tunde nädalas	8	9	10	11	11

Viieaastase õppe puhul jaotuvad hiljem välja toodud õppeainete õpiväljundid ja teemad ainearvustuskavas viie aasta peale õpetaja valikul.

1.7. Avatud stuudio ehk osaline õppeaeg

Avatud stuudio pakub võimalust õppimiseks neile õpilastele, kes ei saa või ei soovi läbida õppekava täies mahus ja etteantud ajaga. Samuti võimaldab kunstikooli põhiõppe lõpetanutele ennast jätkuvalt kunstialal arendada.

Avatud stuudiosse ehk osalisele õppeajale võetakse vastu õpilasi õppima vaid juhul, kui on vabu kohti põhiõppe kursuste juures.

- Õpilased vanuses 11-19 eluaastat.
- Õppeainete valik ja koormus kujunevad õpilase ja lapsevanemaga koostöös.
- Õppetöö sisu kujuneb õpilase ja õpetajaga koostöös.
- Õpe toimub vastavalt õppija teadmiste ja oskuste tasemele põhiõppe ainekava alusel.
- Minimaalseks nädalatundide arvuks 2 tundi nädalas.
- Õppetöösse saab lülituda ka õppeaasta keskel.

1.8. Ridala osakond

Ridala osakonnas kestab õpe viis aastat põhjusel, et kunstitundide toimumine ning pikkus on sõltuvuses Ridala Põhikooli tunniplaani ja bussigraafikutest. Õpe toimub samadel tingimustel ja vormis nagu õppekava ette näeb.

Erisused:

- Tunniplaani koostatakse Ridala osakonna õpetajate ja Ridala Põhikooli õppealajuhatajaga koostöös.
- Õpilasi võetakse vastu sisseastumiskatseteta üle aasta, sest õpilased tulevad sinna koolist ja igal aastal ei ole õppima soovijaid nii palju.
- Õppetöö toimub liitrühmana, erineva kursuse õpilased töötavad ühel ajal, oma ainekava alusel.
- Kui õpilasel jäävad õpingud pooleli, siis on tal võimalik õpinguid jätkata kunstikooli peamajas (seda ka peale põhiõppe lõpetamist).

1.9. Ridala tunnijaotuskava

Kursuste lõikes on Ridala nädala tunnijaotuskava järgmine (akadeemilised tunnid):

Õppeaine	I kursus	II kursus	III kursus	IV kursus	V kursus
Joonistamine	2	2	2	2	2
Maalimine	2	2	2	4	4
Kompositsioon	2	2	2	2	2
Vormiõpetus	2	2	2		2
Kunstiajalugu				2	2
KOKKU tunde nädalas	8	8	8	10	12

Viieaastase õppe puhul jaotuvad hiljem välja toodud õppeainete õpiväljundid ja teemad ainejaotuskavas viie aasta peale õpetaja valikul.

1.10. Hindamine

1. Hindamine on osa kooli õppeprotsessist. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.
2. Hindamine lähtub õppija arengust ja on personaalne.
3. Õpitulemusi hindab kokkuvõtvalt poolaasta ja õppeaasta lõpul hindamiskomisjon, mille koosseisus on vähemalt kaks pedagoogi (v.a kunstiajalugu), kusjuures üks nendest on hinnatava aine õpetaja. Kahele pedagoogidele lisaks on lubatud komisjoni koosseisu kuuluda ka kooli juhtkonnal.
4. Kui hindamiskomisjon hindab õpilase õpitulemusi mitterahuldavaks (mitte arvestatud), siis järelarvestusel on lubatud õpilase õpitulemusi hinnata järel tehtava aine õpetajal.
5. Kõikides õppeainetes on õppeperioodi lõpul arvestus, V kursuse lõpus kunstiajalooos eksam.
6. Arvestusel, eksamil ja lõputööl kasutatakse õpilase arengut toetavat kujundavat mitteeristavat hindamist (arvestatud/mittearvestatud).
7. Kui lapsevanem avaldab soovi võtta osa hindamisprotsessist, siis on see lubatud tingimusel, et õpilane on sellega nõus.
8. Rühmajuhendaja teavitab õpilast ja lapsevanemaid hindamise tulemustest.
9. Hindamistulemused kantakse Stuudiumisse.

Hindamise eesmärgid on:

- motiveerida õpilast eesmärgiteadlikumalt õppima;
- anda teavet õpiväljundite saavutamisest õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanematele;
- määratleda õpilaste individuaalsed õpitulemused;
- anda jooksvat tagasisidet õpilase arengu kohta.

Hindamisviisid:

- **Protsessi hindamine** – õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet oma oskuste arengu, tööprotsesside tulemuslikkuse ja valmistöö osas.
- **Näitusetegevus** – näitusetaiest võib õpetaja heakskiidul hinnata arvestusel kui tunnitöö raames valminut.
- **Arvestus** - õpilasel on kohustus kõikides õppeainetes osaleda õppeperioodi lõpul toimuval arvestusel.
- **Tasemetöö** - II kursuse jooksul (2025 sisseastujatel ja Ridala osakonnal III kursuse jooksul) teeb õpilane tasemetöö enda poolt valitud õppeaines. Tasemetöid hindab komisjon, kellele on vaja oma tööd esitleda. See on vaheastmetöö ettevalmistamiseks õpilast IV kursuse lõputööks (2025 aasta sisseastujatel ja Ridala osakonnal V kursuse lõputööks).
- **Eksam** – IV kursuse lõpus sooritab õpilane kunstiajaloo eksami (2025 aasta sisseastujatel ja Ridala osakonnal V kursuse lõpus). Hindamisprotsessi võib kaasata ka kooliväliseid erialaste teadmistega isikuid. Hindamine on mitmeeristav (arvestatud/mittearvestatud). Õpilane saab Stuudiumisse kirjaliku tagasiside.
- **Lõputöö** – IV kursuse lõpus (2025 aasta sisseastujatel ja Ridala osakonnal V kursuse lõpus) valmib õpilasel lõputöö tema poolt vabalt valitud õppeaines. Kooli lõpetamiseks on vajalik esitleda oma lõputööd selleks moodustatud hindamiskomisjonile. Lõputöö hindamiskomisjoni on soovitatav kaasata ka kooliväliseid erialaste teadmistega isikuid.

Hindamissüsteem:

- Koolis rakendatav hindamissüsteem on mitmeeristav. Arvestatud on positiivne hinne. Mittearvestatud negatiivne. Hindamise osa on sõnaline suuline ja kirjalik tagasiside õppetöö protsessi ja lõpptulemuste kohta, võttes arvesse õppeaines planeeritud õpiväljundeid.
- Õpilase üleviimine kursuselt järgnevale toimub positiivsete õppetulemuste alusel.

Mida hinnatakse

Lisaks ainekavades välja toodud õpiväljunditele hinnatakse üldisemalt järgnevat:

- Tegevuse tulemust ehk produkti
 - Teostatud ja lõpetatud õppeülesannete hulka.
 - Ülesannete esteetilisest ja kunstilisest kvaliteeti.
 - Õppetööde teostuse originaalsust, terviklikkust, isikupära.
 - Vigade hulka ja liiki.
 - Teostuse korrektsust ja täpsust.
- Tegevuse kulgemise ehk protsessi aspekti
 - Arengu (edasimineku) kiirust, hüppelisust.
 - Lahendusele liikumise teid.
 - Teadmiste ja oskuste kasutamist.
 - Koostöövalmidust.
- Isiksuse arengut
 - Omandatud teadmiste ja oskuste ulatust, taset ja kvaliteeti.
 - Omandatud teadmiste ja oskuste rakendamise iseseisvust.
 - Suutlikkust oma teadmisi ja oskusi tehniliselt väljendada.
 - Loomingulisust.

Õpilaste järgmisele kursusele üle viimine ja kooli lõpetamine:

- Õpilase üleviimine järgnevale kursusele toimub arvestatud õppeainete alusel.
- Õpitulemuste kokkuvõttev arvestuslik hindamine on aluseks õppekava nõuete täitmise kohta.
- Õpitulemuste kokkuvõttev arvestuslik hindamine, eksami positiivne sooritamine ja lõputöö edukas esitlemine on aluseks lõputunnistuste väljaandmisel õppekava nõuete täitmise ja kooli lõpetamise kohta.
- Kui õpilane ei täitnud õppekava nõudeid, mida väljendab õppeaine(te) arvestamata jätmine, jäetakse õpilane kursust kordama.
- Õppenõukogu otsusega võib õpilane saada võimaluse likvideerida võlgnevused määratud korras ja tähtajaks.
- Õpilane võib individuaalõppekava järgi õppides lõpetada õppekava tavalisest lühema ajaga, kui ta täidab õppekava ja sooritab arvestused positiivselt.
- Õpilane võib individuaalõppekava järgi õppides läbida õpet kokkuleppel tavaplaanist pikema ajaga.

Hinde vaidlustamine:

- Õpilase hindamisel tekkinud eriarvamusi ja vaidlusküsimusi lahendab õpilase või lapsevanema kirjalikul nõudmisel õppenõukogu.
- Hinde pannud hindamiskomisjoni liikmed selgitavad õpilase või lapsevanema nõudmisel hindamisnorme ja -kriteeriume ning põhjendavad nende õigsust ja vastavust nõuetele.
- Õppenõukogul on õigus teha hindamiskomisjonile ettepanek hinde muutmiseks.

2. AINEKAVAD

2.1. Joonistamine

2.1.1. Õpetuse eesmärgid

Eesmärk on tähtsuse selgitamine ja selles peituvate võimaluste avamine, aidata mõista tasapinnalise kujutamise viisi aluseid. Eesmärk on tutvustada põhilisi joonistusvandeid, -materjale ja -töövõtteid. Aine käigus lisanduvad ülesanded põhimõttel “kergemalt raskemale, lihtsamalt keerulisemale”. Juba omandatud teadmisi ja oskusi kasutatakse keerukamate ülesannete lahendamisel.

2.1.2. I õppeaasta

Esimesed teadmised objekti kujutamisest ruumiliselt ja valguse ning varju kujutamine.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... teab ja tunneb põhilisi joonistusvahendeid ja materjale;
- ... hoiab pliiatsit käes erinevatel viisidel;
- ... teeb sujuvaid üleminekuid – seda pliiatsi abil, mitte näpuga nühkides;
- ... katab pindu ühtlaselt;
- ... kasutab pliiatsit erinevate faktuuride edasi andmiseks (karvad, suled);
- ... kujutab ruumilisi geomeetrilisi vorme.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Põhiliste joonistusvahendite ja materjalidega tutvumine

- Paberiliigid, paberi valiku sõltuvus joonistusvahenditest ja töö kestusest. Paberi formaat, selle vastavus motiivile.
- Standardformaadid.
- Erinevate formaatide kasutamine.
- Püst- ja põikformaat.
- Pliiatsid ja nende märgise põhimõtted.
- Kustutuskummid ja nende kasutamine joonistamisel.

Õigete joonistamisharjumuste ja -võtete omandamine

- Joonistamiskoha valik ruumis ja väljas.
- Distsants objektist.
- Joonistustlaua kasutamine.
- Joonistamine seistes ja istudes.
- Õige keha- ja käeasend.

- Käte surve teadlik reguleerimine.
- Nägemisväli ja pildipind.
- Käte ja silma koordinatsioon.
- Kadreerimine
- Lineaarsete suuna- ja suurussuhete määramine.
- Mõõtmisviisid ja -vahendid.

Joonte omadustega tutvumine

- Vertikaal- ja horisontaaljooned, sirg- ja kõverjooned.
- Joonte kvaliteet.
- Joonetugevus väljendusvahendina.
- Pidev- ja katkendjoon.

Lihtsamad üldistamisvõtted ja nende rakendamine

- Esemete taandamine geomeetrilisteks algvormideks.
- Lihtsamate geomeetriliste vormide konstrueerimine ja kujutamine õigetes proportsioonides.
- Üldistamine elementaarsel tasemel.

Pinnakäsitlus ja tonaalsus

- Toonivahekordade analüüsimine.
- Üldine tonaalsus.
- Hele-tumeduse üleminek
- Pooltoonid.
- Kontrast.
- Tausta funktsioonid. Tume objekt heledal taustal ja hele objekt tumedal austal.
- Graafiline ja maaliline pinnakäsitlus.
- Faktuuride mitmekesisus ja nende teadlik kasutamine.

Valguse ja varju kasutamine

- Loomulik ja kunstlik valgus.
- Valguse suund ja tugevus.
- Üldine valguse ja varju vahekord.
- Varjud: omavari ja langev vari

Joonte tüübid

- Pindade lõikejooned.
- Omale sobiliku viirustusstiili leidmine
- Heledad jooned tumedal pinnal.
- Orgaaniliste materjalide faktuuri edasiandmine.
- Suurte pindade katmine

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad ülesanded

1. Joonte ja pindade harjutamiseks: torud või sigrimigri ruumiliseks.
2. Perspektiiv ja varjud (Ülesanne: 1. geomeetristest vormidest natüürmort ja selle kinnistamiseks linnavaade 2. kergemat sorti kipstahvel nt viisnurk).
3. Erinevate faktuuride edasi andmine: Ülesandeks loomad pildi järgi.
4. Iseloomuliku kuju ja pinna edasiandmine: natüürmort.
5. Loodusvormide detailiseeritud kujutamine (taimed ja nende osad, kivid jms.). Faktuurkontrastid.
6. Fantaasia elavdamiseks: vaba teema.

2.1.3. II ja III õppeaasta

II ja III õppeaasta ainekava on antud juhul kokku pandud põhjusel, et temaatika on omavahel tihedalt läbipõimunud. Õpiväljundite saavutamisel lähtutakse õpilase individuaalsest arengust ja oskustest.

Õpilane omandab II ja III õppeaasta käigus keerulisemate vormide tõepärase kujutamise oskuse.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... näeb erinevaid pooltoone ja tabab hajuvaid ning järske varjusid;
- ... kujutab ruumi valguse ja varju abil;
- ... kujutab foto abil inimese keha;
- ... kujutab keerulisemaid vorme ja materjale.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Erinevate joonistusvahendite ja paberite kasutamine

- Süsi, sangviin, pastellid, kriidid jm joonistusvahendid.
- Eri tooni paberite kasutamine.

Üldvormi ja detaili suhe

- Kompositsiooni sisemine dünaamika, rütm ja harmoonia.
- Esemeid ümbritseva ruumi kujutamine. Mitmekordne kattumine.
- Läbipaistvus. Siluettjoonistus. Looduslike ja tehismvormide spetsiifika.

Esemete ruumilise paiknemise analüüs ja ruumisuhete kujutamine tasapinnal

- Joonistuse kompositsiooniline skeem.
- Esi- ja tagaplaan.
- Kattumise kujutamine.
- Elementaarsed perspektiiviseadused.
- Esemete kujutamine rakursis.
- Pealt- ja altvaade.
- Silmapiiri määramine.
- Ringi perspektiiv - ellips.

Joonte funktsioonide rakendamine

- Joon kui kontuur.
- Kontuurjoonistuse liigid.
- Joon vormi rõhutajana.
- Joon figuuri ja fooni eraldajana.
- Joon kui liikumine ja aktsent.
- Abijooned ja nende kasutamise võimalused.

Pinnakäsitus ja tonaalsus

- Toonivahekordade analüüsimine.
- Üldine tonaalsus.
- Hele-tumeduse üleminek, pooltoonid
- Kontrast.

Valgus ja vari

- Ruumi ja vormi edasiandmine valguse ja varju abil.
- Vormi rõhutamine valguse abil.
- Suunatud ja hajutatud valgus.
- Varjuõpetus.
- Oma- ja langeva varju omadused. Varjud eri kujuga esemetel.
- Läge ja refleks.

Perspektiiviõpetuse alused

- Tuum- ja koondpunkt.
- Vaatenurga suurus.
- Eri keerukusega esemete ja seadeldiste perspektiivne kujutamine (tool, laud jms.).

Materjali kujutamine

- Drapeering kui kujutamisobjekt.
- Voldistiku konstrueerimine.
- Jäigad ja plastilised materjalid.

Inimese kujutamise alused

- Lihtsamate anatoomiliste vormide kujutamine.
- Inimfiguuri põhiproportsioonid ja mahtude jaotumine.
- Näotüüp ja näoosade põhiproportsioonid.
- Karaktersete tunnuste rõhutamine.
- Figuurivisandid
- Pea detailid (kõrv, nina, suu, silm)
- Jäsemete kujutamine

Materjalide omadused

- Materjaliomaduste võrdlev analüüs (tekstiil, paber, klaas, metall, puit, keraamika, plastmass jms.).
- Keeruka pinnafaktuuri objektid.
- Võtted faktuuri ja tekstuuri edasiandmiseks.
- Materjali seos eseme funktsiooniga.

Visandamine

- Vormi tähenduse kiire haaramine.
- Toonvisandite spetsiifika.

Fantaasia joonistamine

- Reaalsed ja ebareaalsed kujutamisobjektid.
- Ebareaalsed ruumisuhed.
- Kujutlusvõime arendamine.
- Grotesksed kujutised.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad ülesanded

1. Keerulisemad kipsplaadid: taimed, nina, suu, silmad, jäsemed, natüürmordid, pildi järgi igasuguste asjade joonistamine vaheldumisi natuurist joonistamisega.
2. Proportsioonide kujutamiseks võiks kasutada puust nukku, pilti inimesest, figuuri visandit pärisinimesest.
3. Pildi järgi inimese figuuri ja portree joonistamine.
4. Arhitektuuri ja ruumi vaadete joonistamine.

2.1.4. IV õppeaasta

Eesmärgiks on süveneda inimese kujutamisse.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... tabab keerulisi vorme;
- ... kujutab kipspea järgi inimese nägu;
- ... visandab modelli järgi tõetruult inimese figuuri visandada;
- ... kujutab inimese proportsioone.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Joonte funktsioonide rakendamine

- Joon kui kontuur.
- Kontuurjoonistuse liigid.
- Joon vormi rõhutajana.
- Joon figuuri ja fooni eraldajana.
- Joon kui liikumine ja aktsent.
- Abijooned ja nende kasutamise võimalused.

Inimfiguuri kujutamine

- Inimene kui spetsiifiline kujutamisobjekt.
- Inimkeha üldvormid ja mahud.
- Keha sümmeetria.
- Figuuri kadreerimine. Telg- ja abijoonte kasutamine figuuri ülesehituses. Staatiliste pooside spetsiifika.
- Raskuspunkt ja toetuspind.
- Kontrapost. Seisev ja istuv figuur.
- Figuuri karakterseid tunnused.

Pea ehitus ja portree

- Pea skemaatiline kujutamine (tahuline pea, sõrestikmudel jt.).
- Portreejoonistuse arengu põhietapid.
- Eest- ja külgvaade, poolprofiil
- Portree kadreerimine. Pea konstrueerimine

2.2. Maalimine

2.2.1. Õpetuse eesmärgid

Maaliõpetuse eesmärgiks on õpetada lastele oskust kujutada tegelikkust ja väljendada oma meeleolu värvide abil.

2.2.2. I õppeaasta

I õppeaastal keskendutakse värvisegamis- ja pinnakatmisharjutustele ning minnakse edasi lihtsavormilistest esemetest natüürmortide maalimisele.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... kasutab maalimisel kattevärve guašš, akrüül ja tunneb nende erinevusi ning teab nende kasutamisevõimalusi;
- ... valib erinevate tööde tarbeks sobivaid pintsleid ja muid töövahendeid;
- ... segab värve, saavutades erinevaid värvitoone;
- ... katab ühtlaselt pinda, tehes sujuvaid üleminekuid;
- ... saab aru külmade ja soojade värvide kontrastist;
- ... kujutab valgust ja varju ning lihtsamaid vorme edasi anda;
- ... maalib vastavalt oma vanusele natüürmorte, temaatilisi kompositsioone, looduspilte.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Natüürmortide puhul pöörata rohkem tähelepanu värvierinevustele kui esemete vormile.
- Fantaasia vormide muutmisel, ümberkujundamisel.
- Värviharmoonia tunnetuse arendamine.
- Erinevate faktuuride kujutamine.

2.2.3. II õppeaasta

Eesmärk on II õppeaasta lõpuks saavutada realistliku maalimise põhioskused.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... tunneb värvitoone nende nimetuste järgi;
- ... tunneb primaar-, sekundaar- ja tertsiaarvärve, sooje ja külmi toone, kontrastvärve;
- ... maalib naturist natüürmorte, kipskujusid sealjuures neid ruumiliselt kujutades;
- ... kujutab valguse ja varju abil mitmesuguseid materjale ja vorme;

- ... näeb ja kujutab valguse ja varju värvuseid;
- ... maalib fantaasia teemadel;
- ... katsetab erinevaid maalikäsitlusi.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Vastavalt õpilase vanuseastmele ja võimetele võiks proovida ka poolfiguuri või figuuri maalimist.
- Ülesandeid varieerides sobiks vahepeal teha temaatilisi kompositsioone ja geomeetris- abstraktseid pilte. Pole välistatud ka mõne abstraktse ekspressionistliku töö tegemine, võttes aluseks mõne trendi või meeleolu.
- Jätkatakse natuurist maalimist natüürmortide järgi. Natüürmortide puhul peaks taotleva ruumilist lahendust.
- Maalitakse mõningaid ilmastikunähtusi, näiteks vihm, udu, torm.

2.2.4. III õppeaasta

III õppeaastal õpilased kordavad ja kasutavad oma töödes kõike varem õpitut.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... pöörab natuuri järgi maalimisel senisest enam tähelepanu koloriidi ja hele-tumeduse käsitlusele;
- ... maalib realistlikult, ekspressiivselt (portreed, figuurid, maastik);
- ... kujutab kipspäid ja keeruliseid esemeid, mille puhul on kasutatud ka värvilist valgust;
- ... annab maalides edasi erinevaid materjale: klaas, keraamika, draperiisid;
- ... maalib õlivärve kasutades;
- ... püüab lahendada nii mõningaid abstraktseid kui ka sümbolistlikke teemasid.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Siseruumi (interjööri) perspektiivne kujutamine.
- Välisruumi perspektiivne kujutamine.
- Maastiku kujutamine.
- Arhitektuursete vormide edasiandmine.
- Süvendatult lahendatakse sümbolistlikke, abstraktseid, dekoratiivseid ülesandeid.
- Ekspressiivse portree kujutamine, millel on lubatud vormilised moonutused. Oluline on isikupära leidmine.
- Tutvutakse õlivärvidega. Lisaks võib kasutada ka segatehnikaid ja -materjale.
- Katsetatakse koopia tegemist originaalmaalist.

- Õpetaja võib usaldada seadeldiste koostamise õpilaste hooleks, andes eelnevalt ülesande või probleemi suunitluse, näiteks soojades värvides natüürmort, metall- ja klaasesemetega jne.

2.2.5. IV õppeaasta

Maalimine toimub põhiliselt akrüül- ja õlivärvidega. Kursuse lõpuks on õpilane leidnud endale sobiva tehnika ja maalimisviisi ning on suuteline seda rakendada oma lõputöös.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... mõistab pildi väljendusrikkust, koloriiti, pildi terviklikkust;
- ... maalib portreed ja figuuri (modelli järgi), figuuri ruumis;
- ... modelleerib värvi hele- tumeduse järgi näo vormi;
- ... kujutab arvutis värvidega nihestatud portreed;
- ... maalib fotorealistlikus stiilis;
- ... kujutab erinevas maalimislaadis kõike, pöörates tähelepanu pildi väljendusrikkusele, koloriidile, pildi terviklikkusele;
- ... püstitab ise endale ülesandeid;
- ... tõstatab maalialaseid probleeme ja huvitub nende lahendamisest.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Figuuri maalimine (modelli järgi), algul osutades tähelepanu portree, käte ja figuuri maalimisele, seejärel keerulisema ülesande puhul ruumi, eririietuse ja draperiidest fooni ja figuuri koosmõjule.
- Fotorealismi puhul alustada must-valge portree kujutamisega ja teiseks proovida värvilist.
- Abstraktne ekspressionism (kompositsioon reaalse motiivi abil, portree kujutamine)
- Figuraalsed, sümbolistlikud ja fantaasiat virgutavad teemad.
- Figuur ruumis, kus figuuri ümbrusel ja ruumil oleks suurem osakaal.

2.3. Kompositsioon

2.3.1. Õpetuse eesmärgid

Kompositsioon on üks põhilistest distsipliinidest kunstikoolis, mille eesmärk on formeerida õpilase loomingulist maailmanägemust, arendada mõtlemist ja isikupärast stiili. Eesmärk on õppida tegelikkuse interpreteerimist, milles isikupära võib avalduda üldistuse määras, karakteriseerimise viisis, vahendite valikus, isikupärases käekirjas ja tehnilises teostuses.

Kompositsiooni aine eesmärk on arendada õppija oskust oma ideed kolme või kahemõõtmelises ruumis teostada nii, et tulemus oleks: 1) esteetiliselt nauditav; 2) tähelepanu äratav või vastavalt ärritav. Kompositsioon on ruumis ja ruumiga mängimine. Eesmärk on harjutada pildipinna komponeerimist (paigutus, rütm jms).

Üldkompositsiooni alla kuulub ka dekoratiivne kompositsioon, mille eesmärk on hõlmata dekoratiivse kujunduse nähtusi, õpetada tundma pärimuslikku ornamentikat ja looma uusi ornamente, kasutades pinna jaotamisel tasakaalu.

See õppeaine omab tihedat sidet kõikide õppeainetega. Olulisel kohal õppeaines on kavandamine ning idee arendamine.

Õppetöö käigus I-IV kursusel on eesmärk õppida:

- pliiatsi, hariliku, tindi, tindipliiatsi, pintsli, akvarelli, pasteli, guašši ja akrüüli kasutamist;
- illustratsiooni, ornamentika, installatsiooni, linoollõiget, kalligraafia, graafika (monotüüpia, estampgraafika, sügavtrükk) tehnikaid;
- digipildi loomist, kus arvestatakse valguse, varju ja komponeerimisega (fototöötlus, fotomanipulatsioon, graafiline disain, digimaal);
- arvutigraafikat (logo disain, fototöötlus, vektorgraafika).

2.3.2. I õppeaasta

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... tunneb ja kasutab joonte ning pindade liike;
- ... annab värvuste abil edasi meeleolusid;
- ... seob teemat süžeeaga;
- ... loob fantastilisi olukordi taime- ja loomariigist;
- ... eristab ja kujutab ilmastikunähtustest tingitud olukordi;
- ... rühmitab kompositsioonelemente mõtte ilmekamaks avaldumiseks;
- ... loob fototöötlusprogrammides kujutisi ning värvib läbipaistvate kihtide abil.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad ja ülesanded

Kompositsiooni mõiste ja ülesehituse alused

- Jooned ja pinnad.
- Joonte ja pindade liigid.
- Kompositsioon geomeetriliste ja orgaaniliste (korrapäraste ja ebakorrapäraste) pindadega.
- Pindadevahelised proportsioonid.

- Pindade suhe tervikusse.
- Figuur ja foon.
- Siluett.
- Dominantsed ja mittedominantsed (aktiivsed ja passiivsed) pinnad.
- Pinnafaktuur ja -tekstuur.
- Dekoratiivsed pinnad.
- Kolmandikreegel.

Proportsioon ja mõõt

- Proportsioneerimine ja mastaap.
- Proportsioonisüsteemide mitmekesisus.
- Kuldlõige.

Teema ja süžee

- Teema ja süžee sidumine.
- Kompositsiooni elementide vastavus süžeele.
- Temaatiline mitmekesisus.
- Motiivi valik.

Valgus ja värv

- Valguse omadused ja tähtsus.
- Valgus looduses ja tehiskeskkonnas.
- Tegelik ja illusoorne valgus.
- Valgus ja vari.

Ülesanded:

- Leida süžeele vastavaid kompositsioonelemente ja kompositsiooni mõtet avavat situatsiooni.
- Kasutada pildi süžeele mõtte esiletoomiseks karakterseid interjööridetaile.
- Kompositsioonid muinasjutulistest olukordadest inimeste ja loomade figuuridega ühises tegevuses.
- Perspektiivis kujutada ruumi ja inimrühmi.
- Fantaseerida uusi tehisvorme ja kujutada neid mitmes plaanis koos loodusega (fantastilised loomad ja maastikud teistel planeetidel).
- Illustreerida muinasjutte.
- Luua koomiks lühiloost, kasutades erinevaid plane.

2.3.3. II õppeaasta

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... kujutab tasapinnaliselt ja ruumiliselt;
- ... ühendab ja varieerib elemente;
- ... tunneb pärimuslikku ornamentikat;
- ... tunneb kasutab ornamente looduslikust keskkonnast ja tehiskeskkonnast;
- ... oskab stiliseerida;
- ... valib antud teemale iseloomulikumat süzeed, leiab ja rühmitab pildil kompositsioonialemente ekspressiivsuse huvides;
- ... kujutab tegevuses inimrühmi kaugel ja ligidal;
- ... kujutab figuraalset kompositsiooni koos keerulisemate tehisvormidega;
- ... tunneb fototöötlus-protseduure ja omab digimaali teostamiseks vajalikke oskusi;
- ... rakendab kursusel õpitud erinevaid tehnoloogiaid ja meetodeid ning suudab erinevate programmide abil teostada digikunsti;
- ... kasutab digitaalse visandamise põhimõtteid.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad ülesanded:

- Kujutada ilmastikunähtusi, fantastilisi olendeid ja ebaloosmulikke suurusvahekordi.
- Inimeste karakteriseerimine.
- Loomade liikumine ja anatoomia.
- Kujutada emotsioone inimestel ja loomadel, väljendatud liikumise abil.
- Kujutada emotsioone läbi erineva värvikasutuse.
- Näituse kujundamise põhimõtted.
- Pilditöötlustarkvaraga süvitsi tutvumine.
- Töö digipliatsiga.
- Foto manipulatsiooni tehnikad.
- Piksel- ja vektorgraafika ühendamine
- Digitaalmaali kavandamine ja teostamine.

2.3.4. III õppeaasta

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... kujutab portreed, figuuri, interjööri ja maastikku ning seob neid temaatiliseks kompositsiooniks;
- ... loob ideekavandeid;

... tunnetab tonaalseid värvuste vahekordi ja oskab neid oma loomingus kasutada.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Figuraalne kompositsioon

- Inimfiguuri kasutamise võimalused.
- Figuuri seostamine teiste kompositsiooniliste elementidega.
- Illusoorne ruum
- Esi- ja tagaplaan.

Graafiline kommunikatsioon

- Kirjakompositsiooni alused.
- Tarbograafika võimalused.
- Illustratsioonide liigid. Seosed tekstiga.
- Plakati kujundus.
- Eksliibris, logo.
- Kalligraafia.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Figuraalsed kompositsioonid majade, puude, interjööri, maastiku, mere, sadama ja laevadega.
- Leida vahendeid idee ekspressiivseks väljendamiseks.
- Illustreerida muinasjutte loomadest.
- Komponeerida pinda ühe figuuriga ruumis.
- Figuurid sise- ja välisruumi perspektiivis.
- Toote disain, sise- ja välisruumi disain.
- Graafiline disain.

2.3.5. IV õppeaasta

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... suudab kompositsiooni tasakaalustada;
- ... mõjutab kompositsiooni domineerimist;
- ... loob seoseid kompositsiooni ja teiste kunstiliikidega (muusika, teater, video);
- ... tunneb kineetilise kunsti aluseid.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Ekspressiivsete kompositsioonide loomine vaatluse järgi.
- Kujutamine loodus- ja tehisvormide põhjal.
- Loodus- ja tehisvormide vaheliste suhete ning seoste kujutamine, üldvormide liigendamine valguse ja varjude abil.
- Ruumisügavuste kujutamine õhuperspektiivi abil.
- Inimeste liikumise kujutamine ruumisügavusest vaataja poole.
- Lakooniliste väljenduste andmine siluetiga.
- Kompositsioon fantastilistest, kuid oma konstruktsioonilt teostatavatest hoonetest.
- Reaalsusele tuginevate vormide ümberkujundamine, muutmine ja nende põhjal uute fantastiliste vormide loomine.

2.4. Vormiõpetus

2.4.1. Õppe eesmärgid

Vormiõpetuse eesmärgiks on arendada lapse ruumilist mõtlemist, vormi- ja ruumitaju. Õppekava on ülesehitatud lihtsamast keerulisemaks, seda nii vormis kui ka tehnoloogias. Samm-sammult õpitakse tundma savi ja selle võimalusi. Nii arenevad käelised oskused ja tehnoloogilised teadmised. Vanemas astmes saab õpilane omal valikul omandada vormitunnetust ka teiste materjalide kaudu nagu metall, nahk, kivi ja puit.

Nelja aasta jooksul on eesmärk anda õpilasele ülevaade erinevatest materjalidest, õppides end väljendama nii, et anda edasi oma mõtteid ja jutustada lugusid.

2.4.2. I õppeaasta

Eesmärk on omandada alusteadmised skulpturaalsete vormide loomiseks, arendada loovust, ruumilist mõtlemist, käelist osavust ja jäljendamisoskust. Õpiülesanded lähtuvad 1. kursuse joonistamise õppekavast, et paralleelselt kujutada elementaarseid vorme ka savis.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... tunneb ja kasutab põhilisi töövahendeid ja -võtteid;
- ... tunneb tööprotsessi iseärasusi, selle erinevaid etappe;
- ... tunneb ära geomeetrilised kujundid ning voolib neid savist;
- ... voolib oma võimetele vastavalt looduses esinevaid lihtsamaid vorme;
- ... tunneb ja kasutab lihtsamaid töövõtteid: savitombust õõnesvormi voolimine, ribatehnika, savilehetehnika;
- ... kujutab lihtsamaid figuratiivseid kompositsioone.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Savi põhiomadused ja töövahendid

- Tutvumine erinevate savide kui voolimismaterjali omadustega.
- Töökoha ettevalmistamine ja korrastamine.
- Lõpetamata jäänud tööde säilitamine.
- Voolimisel kasutatavad tööriistad (voolimispulgad, silmused, alused, pöörlevad alused) ja improviseeritud abivahendid, nende käsitsemine ja hooldamine.

Põhilised töövõtted

- Veeretamine, lamedaks surumine, väljavenitamine, pigistamine.
- Vormi ülesehitamine tükk-tüki haaval, savitombust õõnesvormi voolimine, ribatehnika, savilehetehnika.
- Vormi jälgimine erinevatest suundadest, liikumise olulisus modelleerimisel, pöörleva aluse kasutamine.

Põhivormide tundmaõppimine (kera, kuup, koonus, silinder). Põhivormidele loodusest vormiliste seoste leidmine.

- Maailma vormiline mitmekesisus.
- Ruumiliste objektide vaatlemine ja kompimine, meelte andmete võrdlemine.
- Vorm idee väljendajana.
- Vormi väljendusrikkuse tõstmise lihtsamad vahendid (pinnakäsitlus – lihtsama reljeefi loomine, erinevate faktuuride saamine tekstiilide, voolimispulkade jm jäljendite abil).

Lühiajalised kompositsiooniülesanded looduse, inimeste, tehiskeskkonna ja eesti rahvakultuuri teemadel.

- Kujutatava objekti iseloomulike tunnuste, proportsioonide ja hoiaku tabamine.
- Horisontaalsus, vertikaalsus, diagonaalsus.
- Figuraalse kompositsiooni mitmekesisus, ühefiguuriline kompositsioon, liikuvus ehk tegevuse kujutamine.
- Vormiline ühtsus.
- Reaalsete vormide muutmine ja uute fantastiliste vormide loomine.
- Isikupärane kujutamine ja ekspressiivsus.

Tarbekeraamika

- Töövõtted: savitükist õõnesvormi voolimine, veeretatud ribadest voolimine, savilehest vormimine.
- Sangade voolimine ja ühendamine.
- Tööde viimistlemine, erinevate viimistlusvahendite kasutamine (niiske käs, liivapaber, vormikaar).
- Dekoori ja vormi koostöö.

- Erinevate dekoreerimisvõimalustega tutvumine (vajutatud, kriibitud ja maalitud ornament).
- Angoobide kasutamine.
- Madalkuumusglasuuride kasutamine.

2.4.3. II õppeaasta

Eesmärk on arendada süvenenud suhtumist õppetöösse, põhiliste töötehnikate kasutamise vilumust ja käelist osavust. Õpitakse uusi ja keerulisemaid töövõtteid, areneb täpsus ja korrektsus.

Õpiväljundid:

Õpilane...

- ... on omandanud uued töövõtted (rullimine);
- ... on tööd teinud uue materjaliga – kipsiga;
- ... planeerib oma tööd, kasutades töös teisi materjale, nagu puit, tekstiil, nöörid, traat jms.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Lühi- ja pikaajalised kompositsiooniülesanded looduse, inimeste, fantaasia, tehiskeskkonna, eesti rahvakultuuri ja maailmakultuuri teemadel. Võrreldes eelmise kursusega on valminud tööd sidusamad, viimistletumad ja teemakesksemad; pinnafakture kasutatakse loovalt.

- Staatile ja dünaamiline kompositsioon.
- Geomeetriline ja figuratiivne kompositsioon.
- Karakter ja liikumine. Karakteri avamine näoilme, kehahoiaku ja riietuse kaudu. Tähelepanu juhtimine detailidele.
- Savilehest ruumiliste figuuride vormimine.
- Üldistamine, stiliseeritud linnu- ja loomafiguuride loomine.
- Kahe-ja enamafiguuriliste kompositsioonide loomine.
- Realistlikud ja fantastilised vormid ning nende ühendamine.
- Materjalidest kasutada nii savi, kipsi, klaasi, paberit, villa, riidet, makrofleksi, penoplasti jm.

Reljeef, selle erinevad vormid (kõrg-, pool- ja madalreljeef).

- Ruumiillusiooni loomine reljeefis.
- Pannoo.
- Lihtsa kipsvormi valmistamine reljeefi paljundamiseks.

Kipsi omadused ja kasutamine; kipsivalu; kipsitöös vajalikud vahendid (kummitops, segamispulk, pahtlilabidas, aluskile, vaha, vedelseep, vaseliin, meisel, haamer, traat, näpistangid); tööde pakkimine ja säilitamine. Tööpinna korrashoid, vahendite puhastamine.

Tarbekeraamikas uute tövõtete omandamine.

- Valmisvoolitud vormi poolitamine, õñestamine, poolte kokkuliitmine nn. kleepimistehnikas.
- Tarbeeseme valmistamine savilehest pinnalaotuse abil ja erinevaid detaile kokku kleepides.
- Valmisvormide (pudel, purk) kasutamine vormina tarbeeseme põhikuju saamiseks. Saadud vormi täiendamise teel uue dekoratiivse vormi loomine.
- Dekoreerimine. Esemele sobiva dekoori valimine. Sgrafiito tehnika. Glasuerialune maal. Glasuurimisvõimalustega tutvumine (glasuurimine pintsliga, sissevalamisega, pritsimisega).

2.4.4. III õppeaasta

Eesmärgid

- Jätkata õpitud oskuste kinnistamist ja uute oskuste omandamist.
- Tutvustada skulptuuri olemust.
- Õpitakse süvendatult inimese ja inimese pea kujutamist.
- Tutvustada kaasaegseid keraamikuid ja nende loomingut.
- Tutvustada vormiõpetust läbi erinevate materjalide ja tehnikate nagu metallehis- ja puidutöö, kivi raiumine ja nahkehistöö.

Õpiväljundid:

Õpilane...

- ... on omandanud uued tövõtted (potikedral lihtsa tarbenõu loomine);
- ... kujutab inimese pead;
- ... valmistab kavandeid;
- ... väljendab oma ideid ja emotsioone skulptuuri meediumi abil;
- ... teeb vahet madalkuumus- ja kõrgkuumuskeramikakal.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Skulptuuri ja keraamika ajalooline areng, aidata leida vastuseid küsimustele:
Miks skulptuuri ja keraamikat on vaja?

Milline oli skulptuuri otstarve ajaloolises arengus?

- Skulptuuri ja keraamika olemus, selle spetsiifika.
- Skulptuuri liigid (vaba- ja pisiplastika, dekoratiiv- ja monumentaalskulptuur, installatsioonid).
- Skulptuuri ja keraamika dekoratiivne- ja tarbefunktsioon.
- Kolmemõõtmelise kujutamisi viisi võrdlemine kahemõõtmelisega.

Vorm ja materjal

- Materjalide füüsilised omadused (kõva ja pehme, sile ja karvane, tihe ja poorne) ja nende muutmise võimalused (mõjutamine temperatuuriga, poleerimine, glasuurimine).
- Pinnatöötlus, faktuuri ja tekstuuri kasutamine.
- Töövahendi jälje väärtustamine.

Vorm ja valgus

- Valgust peegeldavad ja neelavad pinnad.
- Valguse kulg vormil.
- Vormi rõhutamise valguse abil.
- Teoste eksponeerimine ja valgustingimused.

Inimese kujutamine

- Pea konstruktsioon. Pea sidumine õlavöötmega.
- Näoosade analüüs (silm, kõrv, nina, suu). Näolihaste jaotumine.
- Juuste üldistatud kujutamine.
- Jäsemete ehitus ja plastika. Liigutuste amplituud.
- Tugialuse (karkassi kasutamine).
- Täisfiguur: inimkeha proportsioonid, peamised mahulised vormid.

Isikupärane kujutamine ja ekspressiivsus

- Individuaalne lähenemisviis ja käekiri.
- Kompositsiooni ilmekuse suurendamise võtted ja maksimaalse väljendusrikkuse saamine.

Tarbekeraamika

- Traditsiooniliste dekooride tutvustamine – nii eesti rahvakunsti pärandist kui ka maailma kunsti ajaloo pärandist.
- Uute dekoreerimisvõtete tutvustamine. Monotüüpia savil. Glasuurialuste värvide ja pliiaatsite kasutamine, külmvaha kasutamine. Pinna poleerimine.
- Potikeder ja sellel töötamine. Lihtsa tarbevormi treimine.
- Erivärviliste savimasside segamine ja kasutamine. Nerikomi tehnika.
- Kõrgkuumusglasuurid.
- Raku keraamika tutvustamine. Lihtsa tarbeeseme voolimine, glasuurimine ja põletamine.
- Angoobide, oksiidide, glasuuride ja klaasi erinevate võimaluste kasutamine dekoreerimisel.

Nahkehistöö

Eesmärgiks on tutvustada nahka ja selle töötlemist kui ühte materjali, millest saab vormi kujundada voolides, mustrit sisse vajutades, lõigates ja õmmeldes. Luua skulpturaalseid objekte ja tarbeesemeid.

Nahkehistöö õpiväljundid

Õpilane...

- ... voolib niisutatud taimparknahka erinevate pulkadega;
- ... pressib templite ja punslitega mustrit;
- ... voldib nahka ja-voolib lõigatud joontega;
- ... konstrueerib lõikeid mahulise nahkobjektide (esemete loomiseks);
- ... ühendab nahast detaile erinevate õmbluste või naharibaga põimimises teel ühendada;
- ... loob kõrgreljeefset motiivi, kasutades õhemat taimparknahka ja alusvormi.

Õppesisu ehk õpiväljundit toetavad teemad

- Nahast ehte, karbi, maski, koti, kuju vms kavandamine ja teostamine.
- Nahka saab kombineerida teistest materjalidest detailide ja objektidega.

Metallehistöö

Eesmärk on tutvustada eeskätt värviliste metallide töötlemise esmaseid tehnikaid ja võtteid mitmesuguste dekoratiivsete või kunstilise väärtusega esemete loomiseks.

Metallehistöö õpiväljundid

Õpilane...

- ... kasutab puntsleid ja loob mustreid;
- ... võtab silikoonilt vormi ja vaha valada ning valminud mudelit viimistleda;
- ... kasutab jootmise erinevaid tehnoloogilisi võtteid;
- ... teostab metalli kummimist, kohrutamist, neetimist ja kivi kinnitamist.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Puntseldamine

- Puntslitega jälgede löömine metallile, mustrite koostamine.
- Mustrid ja faktuurid.
- Viilimine, lihvimine, poleerimine.

Valatavad esemed

- Savist või muust materjalist esemelt silikoonvormi võtmine, silikoonvormi sisse vaha valamine, saadud vahamudeli viimistlemine.
- Kipsi sisse negatiivse vormi uuristamine. Niiskesse kipsvormi vaha valamine, saadud vahamudeli viimistlemine.
- Mesilasvahast vahamudeli valmistamine.
- Juveliirivahast vahamudeli välja lõikamine, viimistlemine.
- Vahamudel lastakse valada metalli professionaalses töökojas.
- Seejärel viimistleb õpilane saadud metalleset, kasutades viile, liivapabereid, minifreesi, vajadusel graveerimise stihleid ja mitmesuguseid puntsleid.

Jootmine

- Traadist keeratud kujundite kokku jootmine mingiks dekoratiiv- või tarbeesemeks.
- Traadist kujundite jootmine pleki pinnale, traadi vormimine.
- Erinevad joodised ja nende kasutamine.

Kivi kinnitamine metallile

- Ebakorrapärase kivi jaoks kastiku valmistamine, kastiku erinevad variandid, võimalusel /vajadusel ka muud kivikinnitusviisid.
- Neetimine.
- Saagimine juveliirisaega- siluetsed kujundid, ažuursed kujundid.

Kummimine, kohrutamine

- Mitmeid erinevaid töövõtteid nõudva eseme kavandamine ja erinevate tööde järjekorra läbimõtlemine (oluline nt jootmise kasutamisel).

Kivi raiumine

Materjaliks kasutatakse Ungru paekivi (Pusku lademe paekivi, millel on küllaltki ühtlane liivakivitaoline struktuur) või dolomiiti.

Kivi raiumise õpiväljundid

Õpilane...

- ... käsitleb esmaseid tööriistu ja teab ohutuid töövõtteid paekivi raiumiseks;
- ... loob vormi materjali eemaldamise teel;
- ... kujutab erinevaid faktuure.

Õppesisu ehk õpiväljundit toetavad teemad

- Joone lõikamine kivi pinda, seejärel madalreljeefse kujutise, näiteks ornamendimotiivi või initsiaalidest kujundatud märgi vmt tahumine sirgel kivitahul.
- Erinevate faktuuride kujutamine.

- Kõrgreljeef. Reljeefi tekitamine kumeral kivil ja vabaskulptuuris.

Puunikerdamine

Materjaliks kasutatakse eestkätt näiteks lepa või pärnapuud.

Puunikerdamise õpiväljundid

Õpilane...

- ... Käsitleb ohutult tööriistu nagu noad, peitlid, minifrees, kirves;
- ... kasutab ohutuid töövõtteid;
- ... loob vormi materjali eemaldamise teel.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

- Reljeefsed ažuursed kujutised või ornament.
- Erinevad lõikemustrid, erinevad viimistlemise võimalused.
- Ümarplastiline vorm.
- Minifreesiga võib töödelda ka põdrasarve ja luud, mis sobivad näiteks väikevormideks.

2.4.5. IV õppeaasta

Tähelepanu on pööratud skulptuurile, samuti ka omandatud oskuste kinnistamisele kui ka uute käeliste oskuste omandamisele. Teemasid saab väljendada nii savi, metalli, naha, puidu kui kivi töötlemise teel.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... vormistab oma idee kavandiks, valib kavandist lähtudes õiged töövahendid ja -tehnikad;
- ... esitleb oma kavandit, tööprotsessi ja valminud tööd kursusekaaslastele;
- ... kujutleb inimfiguuri;
- ... on tutvunud rakukeraamikaga.

Õppesisu ehk õpiväljundite saavutamist toetavad teemad

Inimene kui kunstilise kujutamise allikas

- Inimkeha peamised mahulised vormid.
- Inimfiguuri konstruktiivsed punktid.
- Ealised ja soolised iseärasused.
- Kehaehituse tüübid.
- Figuraalne kompositsioon.

Vorm ja värv

- Värvus eseme funktsionaalse tähenduse kandjana.
- Värv ja materjal.

Loomeprotsessi teadlik juhtimine

- Loomingulise probleemi iseseisev püstitamine.
- Huvide ja kalduvuste arvestamine tegevuse planeerimisel.
- Kavandamine.
- Lahendusvariantide analüüsimine, olulise ja ebaolulise eristamine.
- Dialoog juhendajaga, ettepanekute ja soovitude kriitiline analüüs.
- Keskendusvõime ja koormustaluvuse arendamine.

2.5. Kunstiajalugu

2.5.1. Õpetuse eesmärgid

Kunstiajalugu on kõikide kunstikoolis õpitavate ainete vaheliseks siduvaks aineks, kus:

- süvendatakse teadmisi kunstiliikide ja ajaloo kohta;
- tekitatakse huvi kunstikultuuri väärtuste säilitamise, kaitsmise ja edasiarendamise vastu.

Õpiväljundid

Õpilane...

- ... tunneb kunstiajaloo olulisemaid teoseid ja autoreid;
- ... määratleb visuaalse kunstikultuuri arenguloo perioode;
- ... vaatab ja hindab kunstiteoseid, tajub nende tähendusi ja ajaloolist konteksti;
- ... analüüsib erinevaid tehnikaid.

2.5.2. III õppeaasta

I poolaasta õppesisu

TEEMAD

1. Kunsti mõisteid.
2. Kunsti tekkimine. Ürgaja kunst. Paleoliitikum ja neoliitikum.
3. Mesopotaamia kunst.
4. Vana-Egiptuse kunst. Arhitektuur. Skulptuur. Pinnakunst. Reljeefid. Tarbekunst.
5. Kreeta-Mükeene kunst.
6. Antiik-Kreeka kunst. Arhailine, klassikaline ja hellenistlik periood.
7. Arhitektuur. Skulptuur. Vaasimaal.

8. Etruski kunst.
9. Antiik-Rooma. Arhitektuur. Monumendid.
10. Skulptuur. Reljeefid. Portreed. Koopia.
11. Varakristlik kunst. Sümbolika. Arhitektuur. Maalid. Reljeefid.
12. Bütsantsi kunst. Arhitektuur. Maalikunst.
13. Vana-Vene kunst
14. Rahvasterännuaja kunst.
15. Eelviikingiaeg.
16. Vana-Iiri kunst.
17. Viikingiaja kunst.
18. Keskaeg Lääne- ja Kesk-Euroopas.
19. Romaani stiil.
20. Gooti stiil.
21. Keskaja kunst Eestis. Saare-Lääne, Tartu, Tallinna kunst

II poolaasta õppesisu

TEEMAD

1. Vararenessanss Itaalias.
2. Vararenessanss Madalmaades
3. Kõrgrenessanss Itaalias
4. Kõrgrenessanss Prantsusmaal
5. Kõrgrenessanss Saksamaal.
6. Kõrgrenessanss Madalmaades
7. Manerism
8. Barokk Itaalias. Arhitektuur. Skulptuur. Maalikunst: naturalistlik koolkond, akademistlik koolkond.
9. Barokk Flandrias.
10. Barokk Hollandis
11. Barokk Hispaanias
12. Barokk Eestis
13. Barokk Prantsusmaal
14. Barokk Venemaal
15. Rokokoo

2.5.3. IV õppeaasta

I poolaasta õppesisu

TEEMAD

1. Klassitsism Prantsusmaal.
2. Klassitsism Venemaal, Eestis.

3. Romantism.
4. Realism. Vene realism
5. Eesti rahvusliku kunsti süünd.
6. Impressionism
7. Neoimpressionism. Postimpressionism
8. Juugend. Sümbolism. Rahvusromantism Põhjamaades

II poolaasta õppesisu

TEEMAD

1. Fovism. Ekspressionism.
2. Kubism. Futurism
3. Abstraktsionism. Seosed disaini ja arhitektuuriga
4. Dadaism
5. Sürrrealism.
6. Totalitaarsete riikide kunst.
7. Abstraktne ekspressionism USA-s. Informalism Euroopas
8. Pop-kunst.
9. Op-kunst. Kineetiline kunst.
10. Minimalism.
11. Land-art.
12. Hüperrealism.
13. Body-art. Performance. Happening.
14. Videokunst.
15. Konseptualism.
16. Hetkeseis nüüdisaja kunstis.

2.6. Digipädevused kunstis

2.6.1. Õpetuse eesmärgid

Anda õppijale teadmised ja oskused kaasaegsete vabavaraliste digivahendite kasutamiseks kunstiloomes, arendada loovat digimõtlemist ning toetada iseseisvat ja eetilist kunstipraktikat digikeskkonnas.

Õpiväljundid

Pärast aine läbimist õppija:

- kasutab vabavaralisi tööriistu digitaalse kunsti loomiseks (nt raster- ja vektorgraafika, animatsioon, video);
- loob ja haldab oma kunstilist e-portfooliot vabade platvormide abil;
- mõistab digitaalse töö eetikast ja jagamise võimalusi;

- kasutab avatud litsentse ja tunneb autoriõiguste põhimõtteid kunsti kontekstis.

Õpiväljundite saavutamist võimaldavad teemad (õpetaja valikul):

- Digitaalne kunst ja vabavara mõiste
Sissejuhatus digitaalkunsti arengusse ning vaba ja avatud lähtekoodiga tarkvara rolli kultuuriloos.
- Raster- ja vektorgraafika tööriistad.
- Digimaal ja joonistamine.
- Liikuva pildi loomine ja töötlus.
- 3D-modelleerimine ja ruumiline kunst:
- Digitaalne portfoolio ja jagamine.